



## ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ, АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ



### СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Илиана Георгиева Велчева;  
ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕДАРСКИ”, КАТ. ”ЕКОЛОГИЯ И ООС”;  
Научна специалност- Екология и опазване на екосистемите

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор”**  
по научна специалност Специални отрасли (промишлен дивеч)  
в АФ на ТРУ

Автор на дисертационния труд: Станислава Пейчева Пеева  
Тема на дисертационния труд: Влияние на антропогенния фактор  
върху хранителния спектър на бялката (*Martes fona* Erxl.1777)  
и възникването на конфликта „Човек-диво животно”  
Научен ръководител: доц. д-р Евгений Райчев

**Основание** за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 2347/03.10.2016г. на Ректора на ТРУ.

#### **1. Информация за дисертанта**

Дисертантката Станислава Пейчева Пеева , е родена през 1983г. От 2013 г до настоящия момент работи като асистент в секция „Зайцевъдство и дивечовъдство” в катедра „Животновъдство - непрехивни и други животни” в ТРУ Стара Загора. Била е докторант на свободна подготовка в периода 01.03.2016 до 01.07.2016 година в същата катедра по докторска програма *Специални отрасли (промишлен дивеч)* .

#### **2. Обща характеристика на представения дисертационен труд**

Представеният дисертационен труд е в обем от 147 страници, включително – 8 таблици, 33 фигури, две приложения с автентичен снимков материал, литературен списък със 150 заглавия (35 на кирилица. Работата е структурирана правилно и съдържа всички необходими раздели за подобна разработка.

Проблемът, обект на дисертацията е добре избран и касае, съвременно направление в областта на биологията и екологията на хищниците, като се акцентира на конфликта между тях и човека, формулиран от WWF, и имащ роля за оценката и опазването на тези животни при съвременните условия на живот.

Целта на разработката е ясно формулирана, като са посочени и конкретни задачи за постигането ѝ.

Обект на проучването е хранителния спектър на един от сравнително добре разпространените хищници – бялката, и влиянието на антропогенният фактор върху него, а така също и определяне на поведенчески аспекти на вида, влияещи върху възникването на конфликта „Човек-диво животно“. За целта са проведени голям брой полеви изследвания като са събрани анализирани 923 фекални проби от район с антропогенно въздействие и планински такъв. На тази база са определени видовете, присъстващи в храната на бялката при сравняване на двата района и характеризирани типа на денонощната и сезонна активност на вида. В работата се обръща внимание, чрез проведен анкетен метод, на отношението на населението към този хищник.

Добро впечатление прави големият обем използвана литература, което е безспорно доказателство за това, че авторката познава много добре състоянието на разглеждания проблем.

### **3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати**

Добро впечатление прави разработката на главата „Материал и методи“, където е посочена подробно използваната методология, която включва поредица от класически теренни подходи и подобрени математически индекси. Това позволява адекватна обработка на данните и решаване на поставената цел и заложените задачи.

С разработването на дисертационният труд авторката е получила научни резултати, разгледани в 8 аспекта на главата „Резултати и обсъждане“ от дисертацията. Всеки един от подразделите на тази глава съдържа добър анализ на резултатите чрез съпоставяне с изказани от други автори мнения, което говори за добро умение за обобщаване на получените данни от изследването. Безспорно е, че те имат пряко приложение като цяло в изясняване на проблемите с биологията и екологията на бялката и отношението на хората към нея. Получените резултати могат да се използват в практиката при изясняване на ролята на този вид за човека.

Дисертационният труд завършва с формулирани 10 извода и 3 препоръки.

#### **4. Оценка на научните и научно-приложни приноси**

На база разработената тема авторката е формулирала 8 приноса, разделени в две групи – научно-теоритичен и научно-приложен характер. Те отразяват оригиналния характер на дисертационния труд.

#### **5. Оценка на публикациите по дисертацията**

Авторката ас. Пеева представя три научни публикации във връзка с дисертацията. По този критерии тя напълно покрива изискванията на ТУ Стара Загора за ОНС „доктор”.

#### **6. Оценка на автореферата**

Представеният автореферат е с обем от 53 страници и отразява напълно дисертационния труд.

#### **7. Критични бележки, препоръки и въпроси**

Имам следните бележки и препоръки главно от технически характер: считам че изводите са малко раздробени и би било по-добре да носят повече аналитичен и обобщаващ характер. Посочените препоръки са твърде общи и не е посочено към кого могат да се насочат. Струва ми се, че ролята на антропогенният фактор върху хранителният спектър на вида би могла да бъде по-подробно разгледана и по-ясно обобщена.

Имам следните въпроси към докторантката - 1. Как вижда развитието на представеният конфликт „Човек – диво животно” в бъдеще и от какво основно зависи той и 2. Какви практически дейности трябва да се предприемат и от кого за подобряване отношението на хората към бялката.

#### **8. Заключение**

Представеният дисертационен труд от Станислава Пейчева Пеева, автореферата и свързаните с него публикации напълно отговарят на изискванията на ЗРАС в България и Критериите на оценяване на кандидати за получаване на научни степени и длъжности на ТУ Стара Загора, което ми дава основание да изразя заключение „за” присъждането на образователната и научната степен „доктор” на Станислава Пеева, по област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3. Животновъдство, научна специалност Специални отрасли (промишлен дивеч) .

12.10.2016

Пловдив

Подпис:  .....

(проф. д-р Илиана Велчева)